

EASO

Ghid privind apartenența la un anumit grup social

Seria de ghiduri practice ale EASO

Martie 2020

European Asylum Support Office

Ghidul EASO privind apartenența la un anumit grup social

Seria de ghiduri practice ale EASO

Martie 2020

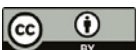
SUPPORT IS OUR MISSION

Manuscris finalizat în februarie 2020.

Nici EASO și nicio altă persoană care acționează în numele EASO nu este responsabilă pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile prezentate în continuare.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022

Print	ISBN 978-92-9476-778-3	doi:10.2847/20347	BZ-03-19-224-RO-C
PDF	ISBN 978-92-9476-795-0	doi:10.2847/251275	BZ-03-19-224-RO-N

© European Asylum Support Office, 2020

Politica de reutilizare a documentelor Comisiei Europene este pusă în aplicare prin Decizia 2011/833/UE a Comisiei din 12 decembrie 2011 privind reutilizarea documentelor Comisiei (JO L 330, 14.12.2011, p. 39).

Dacă nu se indică altfel, reutilizarea prezentului document este autorizată sub o licență Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Aceasta înseamnă că se permite reutilizarea, cu condiția să se menționeze sursele și să se indice modificările.

Pentru orice utilizare sau reproducere a elementelor care nu sunt deținute de Uniunea Europeană, poate fi necesar să se solicite direct permisiunea titularilor drepturilor de autor.

Despre ghid

De ce a fost creat acest ghid? Misiunea Biroului European de Sprijin pentru Azil (EASO) este aceea de a sprijini statele membre ale Uniunii Europene și țările asociate (denumite în continuare „statele membre”) prin programe de pregătire comună, standarde de calitate comune și informații comune privind țara de origine, printre altele. Conform obiectivului său general de sprijinire a statelor membre în realizarea standardelor comune și a unor procese de înaltă calitate în cadrul sistemului european comun de azil (SECA), EASO elaborează ghiduri și instrumente practice comune.

Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională, care a fost publicat în 2018 ⁽¹⁾, abordează conceptul de apartenență la un anumit grup social într-un mod foarte succint. Scopul prezentului ghid este de a oferi asistență suplimentară cu privire la aplicarea motivului de persecuție constând în „apartenența la un anumit grup social” și, în general, cu privire la aplicarea aceluiași criterii juridice și standarde comune pentru a determina cine îndeplinește condițiile necesare pentru a obține protecție internațională. Îndrumările privind aplicarea celorlalte motive de acordare a protecției internaționale sunt incluse în *Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională*.

Cum a fost creat acest ghid? Ghidul a fost creat de experți din întreaga UE și a beneficiat de contribuții importante din partea Comisiei Europene și a Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR). Elaborarea sa a fost facilitată și coordonată de EASO. Înainte de finalizare, ghidul a făcut obiectul unei consultări cu toate statele membre prin intermediul Rețelei EASO privind procesele de azil.

Cui i se adresează acest ghid? Ghidul este destinat în primul rând responsabililor de caz, intervievatorilor și factorilor de decizie, precum și responsabililor de elaborarea politicilor din cadrul autorităților decizionale naționale. În plus, este un instrument util responsabililor cu calitatea și consilierilor juridici, precum și altor persoane care lucrează sau sunt implicate în domeniul protecției internaționale în contextul UE.

Cum se utilizează acest ghid? Prezentul ghid este structurat în trei părți principale: temeiul juridic; analiza juridică, ce alcătuiește nucleul ghidului; și aplicarea concretă a analizei juridice asupra mai multor profiluri întâlnite frecvent. La sfârșit, ghidul cuprinde o prezentare practică a principalelor idei de reținut, un rezumat al celor mai relevante hotărâri ale instanțelor UE în acest domeniu și referințe juridice. Toate aceste orientări ar trebui utilizate împreună cu *Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională*.

Trebuie subliniat faptul că prezentul document nu furnizează orientări specifice fiecărei țări. Pentru astfel de orientări, referitoare la aplicabilitatea motivului de persecuție constând în „apartenența la un anumit grup social” în contextul anumitor țări de origine, vezi orientările EASO specifice diverselor țări: <https://www.easo.europa.eu/country-guidance>.

Cum se raportează acest ghid la legislația și practicile naționale? Ghidul este un instrument de convergență fără caracter obligatoriu din punct de vedere juridic, care reflectă standardele stabilite de comun acord și include un spațiu dedicat variațiilor naționale în materie de legislație, orientări și practică.

Fiecare autoritate națională poate să introducă în ghid acte legislative și orientări relevante în spațiile indicate, pentru a oferi responsabililor de caz din țara respectivă orientări complete privind condițiile de obținere a statutului de protecție internațională.

⁽¹⁾ EASO, *Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională*, 2018.

Cuprins

Despre ghid	3
Lista abrevierilor	6
Introducere.....	7
Temeiul juridic al conceptului de apartenență la un anumit grup social	8
Directiva privind condițiile pentru protecția internațională	8
Jurisprudența Uniunii Europene	8
Apartenența la un anumit grup social în cadrul procesului de examinare	10
Analiza juridică.....	11
A) Abordarea cumulativă.....	11
B) Caracteristica comună.....	12
C) Identitatea proprie	14
D) Apartenența.....	16
E) Legătura/„din motive de”	18
F) Considerații specifice	18
Aplicarea analizei privind apartenența la un anumit grup social	19
A) Profiluri legate de orientarea sexuală și identitatea de gen	19
B) Genul	21
C) Copiii.....	23
D) Victimele traficului de persoane	24
E) Persoanele cu handicap sau cu diferite boli.....	25
Idei principale de reținut	28
Jurisprudența UE.....	30
Referințe.....	33

Lista abrevierilor

Convenția privind statutul refugiaților	Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul său din 1967
DCPI	Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)
DPA	Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (reformare)
LGBTI	Persoane lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale
MGF	Mutilarea genitală a femeilor
OHCHR	Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului
SECA	Sistemul european comun de azil
SOGI	Orientare sexuală și identitate de gen
State membre	Statele membre ale Uniunii Europene și țările asociate
TP	Trafic de persoane
UE	Uniunea Europeană
UNHCR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

Introducere

Convenția din 1951 privind statutul refugiaților include apartenența la un anumit grup social printre cele cinci motive ale unei temeri bine întemeiate de persecuție menționate în definiția termenului „refugiat” ⁽²⁾. Este o noțiune care este dezbătută adesea și care este dificil de înțeles intuitiv. Conceptul de „apartenență la un anumit grup social” nu este utilizat în mod frecvent în afara contextului Convenției privind statutul refugiaților. Semnificația sa derivă în principal din Convenția privind statutul refugiaților.

Având în vedere legătura sa strânsă cu Convenția privind statutul refugiaților, atunci când se discută despre apartenența la un anumit grup social trebuie întotdeauna avut în vedere contextul unei temeri de persecuție. Deși este perfect logic să se scrie despre partidele politice sau despre identitățile etnice dintr-o anumită țară ca subiect în sine, în afara contextului refugiaților și în afara oricărui context de risc de persecuție nu ar avea sens să se enumere grupurile sociale specifice dintr-o anumită țară de origine. Apartenența la un anumit grup social nu este un concept de sine stătător și nu trebuie analizată izolat.

Această contextualitate este inerentă însăși noțiunii de „anumit grup social”. După cum s-a subliniat în Orientările UNHCR privind protecția internațională, nu există o „listă închisă” care să conțină anumite grupuri sociale ⁽³⁾. Conceptul trebuie înțeles în contextul caracterului divers și schimbător al grupurilor din cadrul diverselor societăți. Directiva privind condițiile pentru protecția internațională ⁽⁴⁾ menționează și percepția societății înconjurătoare ca element-cheie al noțiunii de „anumit grup social”.

Prin urmare, prezentul ghid nu își propune să afirme explicit că un anumit profil *reprezintă sau nu reprezintă* un anumit grup social, ci să exemplifice analiza juridică ce trebuie efectuată pentru a evalua dacă un profil specific ar trebui considerat ca reprezentând un anumit grup social dintr-o anumită țară de origine. Această analiză trebuie efectuată întotdeauna în contextul situației predominante în țara de origine respectivă.

Per ansamblu, ghidul are scopul de a oferi o abordare comună și un limbaj comun pentru aplicarea practică a noțiunii de „anumit grup social” în contextul SECA. Pentru a fi cât mai practice, orientările privind analiza juridică sunt completate de o secțiune care conține o serie de profiluri întâlnite frecvent, pentru a ilustra aplicarea acestei analize juridice în practică. Ghidul se încheie cu o imagine de ansamblu asupra principalelor considerații esențiale care trebuie reținute și cu un rezumat al celor mai relevante hotărâri ale instanțelor UE.

⁽²⁾ *Convenția de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților și Protocolul său din 1967*, articolul 1 secțiunea (A) alineatul (2), publicate de UNHCR, decembrie 2010.

⁽³⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, p. 2.

⁽⁴⁾ *Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (reformare)*.

Temeiul juridic al conceptului de apartenență la un anumit grup social

Această secțiune prezintă legislația actuală a UE referitoare la apartenența la un anumit grup social și oferă o imagine de ansamblu asupra jurisprudenței relevante a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE). Interpretarea conceptului de „anumit grup social” tinde să evolueze în timp ⁽⁵⁾.

Directiva privind condițiile pentru protecția internațională

Directiva privind condițiile pentru protecția internațională (DCPI) prezintă conceptul de „apartenență la un anumit grup social” la articolul 10 alineatul (1) litera (d), după cum urmează:

Articolul 10 – Motivele persecuției

„(1) Atunci când evaluează motivele persecuției, statele membre țin seama de următoarele elemente: [...]

(d) un grup este considerat un anumit grup social în special atunci când:

- membrii săi împărtășesc o caracteristică innăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată sau o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta; precum și
- respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză, fiind perceput ca diferit de societatea înconjurătoare.

În funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. Orientarea sexuală nu se poate înțelege ca incluzând acte considerate delictive în conformitate cu legislația internă a statelor membre. Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen, li se acordă atenția corespunzătoare, în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup;”

Jurisprudența Uniunii Europene

În scopul prezentului ghid se ia în considerare următoarea jurisprudență a CJUE (vezi extrasele din rezumatele oficiale ale cauzelor, pagina 30):

CJUE, Hotărârea X, Y și Z, 7 noiembrie 2013 ⁽⁶⁾

CJUE a primit o cerere de decizie preliminară din partea Raad van State (Țările de Jos) referitoare la evaluarea cererilor de protecție internațională bazate pe orientarea sexuală.

Instanța de trimitere a formulat trei întrebări: 1) dacă homosexualii pot constitui un anumit grup social (în sensul articolului 10 din DCPI); 2) cum ar trebui să se stabilească ce anume constituie un act de persecuție cu privire la activitățile homosexuale; 3) dacă incriminarea activităților homosexuale constituie persecuție.

CJUE, Hotărârea F, 25 ianuarie 2018 ⁽⁷⁾

Curții de Justiție a Uniunii Europene i s-a solicitat de către o instanță din Ungaria să pronunțe o decizie preliminară cu privire la utilizarea expertizelor psihologice pentru a verifica credibilitatea declarațiilor făcute de un solicitant care invocă teama de persecuție din motive legate de orientarea sa sexuală.

⁽⁵⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, p. 2.

⁽⁶⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel împotriva X și Y și Z împotriva Minister voor Immigratie en Asiel*, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720.

⁽⁷⁾ CJUE, Hotărârea din 25 ianuarie 2018, *F împotriva Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, cauza C-473/16, EU:C:2018:36.

CJUE, Hotărârea *Ahmedbekova*, 4 octombrie 2018 ^(*)

CJUE primise de la o instanță administrativă din Bulgaria solicitarea de a pronunța o decizie preliminară cu privire la interpretarea a diverse dispoziții din DCPI și din DPA. Instanța de trimitere a formulat în solicitarea sa nouă întrebări. Prin a șaptea întrebare, aceasta a dorit să știe dacă faptul că un solicitant a formulat o acțiune împotriva țării sale de origine la Curtea Europeană a Drepturilor Omului stabilește apartenența solicitantului la un anumit grup social sau constituie o opinie politică în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (e) din DCPI.

^(*) CJUE, Hotărârea din 4 octombrie 2018, *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova și Rauf Emin Ogla Ahmedbekov împotriva Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, cauza C-652/16, EU:C:2018:801.

Apartenența la un anumit grup social în cadrul procesului de examinare

Apartenența la un anumit grup social nu este un concept de sine stătător, nu poate fi analizată izolat și trebuie evaluată doar într-un context în care se poate stabili dacă există teamă de persecuție în țara de origine.

Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională ^(*) prezintă examinarea unei solicitări individuale de protecție internațională ca un proces pas cu pas, în cursul căruia este examinat fiecare element al definiției termenului „refugiat”. Etapele procesului de examinare sunt descrise mai jos.

Etapa 1: Considerații preliminare

Solicitantul este resortisant al unei țări terțe sau apatrid și se află în afara țării sale de cetățenie sau, dacă este apatrid, în afara țării în care își avea anterior reședința obișnuită.

Etapa 2a: Persecuție

Tratamentul de care se teme solicitantul constituie persecuție, adică este o încălcare suficient de gravă a drepturilor omului sau o acumulare de diverse măsuri care este suficient de gravă, luând o formă menționată printre altele la articolul 9 alineatul (2) din DCPI.

Etapa 2b: Temere bine întemeiată

Teama de persecuție este bine întemeiată.

Etapa 2c: Motivul (motivele) persecuției

Persecuția sau absența protecției împotriva unor astfel de acte este legată (cel puțin parțial) de unul dintre următoarele motive (reale sau imputate):

- Rasă
- Religie
- Naționalitate
- **Apartenență la un anumit grup social**
- Opinii politice

Etapa 3: Protecție subsidiară

Eligibilitatea pentru protecție subsidiară este examinată numai atunci când solicitantul nu se califică pentru statutul de refugiat, adică atunci când nu este îndeplinită niciuna dintre condițiile din etapa 2a, 2b sau 2c.

Etapa 4: Protecție în țara de origine

Nu există protecție în țara de origine sau agenții de protecție nu pot sau nu doresc să o asigure; sau protecția nu este efectivă sau are caracter temporar, adică nu îndeplinește criteriile prevăzute la articolul 7 din DCPI.

Etapa 5: Alternativă de protecție în interiorul țării de origine

Dacă este cazul, în conformitate cu legislația și practicile naționale, se stabilește că nu există o alternativă de protecție în interiorul țării de origine de care să poată beneficia solicitantul.

În principiu, apartenența la un anumit grup social este analizată numai împreună cu existența unei temeri bine întemeiate de persecuție. Conceptul de apartenență la un anumit grup social nu trebuie să fie niciodată interpretat izolat și nu poate duce la recunoașterea statutului de refugiat decât dacă există și o teamă bine întemeiată de persecuție, cu condiția să se stabilească o legătură între teamă și motivul acesteia.

^(*) EASO, *Ghid practic al EASO: Condițiile de obținere a statutului de protecție internațională*, 2018, p. 42.

Analiza juridică

A) Abordarea cumulativă

În conformitate cu articolul 10 alineatul (1) litera (d) din DCPI, un anumit grup social este definit prin două elemente cumulative:

Abordarea cumulativă înseamnă că trebuie îndeplinite ambele criterii prezentate mai sus, respectiv „caracteristici comune” și „identitate proprie”. Cu alte cuvinte, nu este suficient să se stabilească faptul că grupul are anumite caracteristici comune sau o istorie comună sau că împărtășește aceleași credințe, ci este necesar ca, la nivelul grupului, acestea să fie vizibile și pentru alții, astfel încât grupul să fie identificat ca diferit.

Abordarea cumulativă a fost reafirmată în hotărârea pronunțată de CJUE în cauza X, Y și Z⁽¹⁰⁾.

Extrase din Hotărârea CJUE în cauza X, Y și Z

„Potrivit acestei definiții, un grup este considerat un «anumit grup social» atunci când, în particular, sunt îndeplinite două condiții cumulative.

Pe de o parte, membrii săi împărtășesc o caracteristică înnăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta.

Pe de altă parte, respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză întrucât este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.”

(punctul 45)

Notă privind abordarea UNHCR

În acest context, trebuie precizat că, spre deosebire de cele prevăzute în DCPI, UNHCR nu aplică o „abordare cumulativă”. UNHCR explicitează astfel conceptul de „anumit grup social”:

„Un anumit grup social este un grup de persoane care împărtășesc o caracteristică comună, alta decât riscul de a fi persecutate, sau care sunt percepute ca un grup de către societate. De multe ori, caracteristica va fi una înnăscută, imposibil de schimbat sau care este în alt mod fundamentală pentru identitatea, conștiința sau exercitarea drepturilor omului.”⁽¹¹⁾

Practicile naționale cu privire la abordarea cumulativă

A se completa de către statul membru

⁽¹⁰⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X, Y și Z, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctul 45.

⁽¹¹⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, p. 3.

B) Caracteristica comună

Secțiunea de față se va concentra asupra primului set de cerințe prevăzute la articolul 10 alineatul (1) litera (d) din DCPI, care se referă la **o caracteristică, o istorie sau o credință comună**.

Caracteristică înnăscută: o caracteristică înnăscută poate fi definită drept o caracteristică inerentă, intrinsecă sau, de obicei, o caracteristică cu care persoana în cauză s-a născut. Trebuie precizat totuși că nu este obligatoriu ca această caracteristică să fie imuabilă (adică fixă sau permanentă) sau de neschimbat.

Istorie comună: istoria comună poate fi stabilită pe baza unor experiențe trecute semnificative care sunt împărtășite cu alții sau pe baza eredității, a mediului social sau educațional etc.

Caracteristică sau credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință, încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la ea: acestea sunt, de regulă, caracteristici legate de un drept fundamental al omului. O persoană nu poate fi obligată să renunțe la această caracteristică sau credință și nici nu ar trebui să i se ceară să o ascundă sau să se arate rezervată în exprimarea ei ⁽¹²⁾. UNHCR afirmă următoarele: „Această definiție a unui anumit grup social include [...] acele [caracteristici] care, deși pot fi schimbate, nu ar trebui schimbate forțat deoarece sunt strâns legate de identitatea persoanei sau reprezintă exprimarea unor drepturi fundamentale ale omului.” ⁽¹³⁾

Trebuie precizat că cele trei aspecte ale caracteristicilor comune menționate mai sus sunt complementare, iar distincția între ele nu este întotdeauna clară. Sunt trei aspecte care reflectă o singură idee de bază comună. Același profil poate fi încadrat în mai multe dintre „categoriile” caracteristicii comune, în funcție de practica decizională națională. De exemplu, vârsta poate fi încadrată la „caracteristică înnăscută” după unii sau la „istorie comună ce nu poate fi modificată” după alții. Atunci când o caracteristică poate fi încadrată la oricare dintre cele trei categorii, nu mai este esențial să se analizeze care dintre cele trei este cea mai potrivită, deoarece nu influențează rezultatul. Este important să se treacă în revistă întotdeauna toate categoriile înainte de a decide dacă este îndeplinit criteriul caracteristicii comune.

Mai jos veți găsi o listă neexhaustivă cu exemple de caracteristici comune întâlnite frecvent. Rețineți că aceste caracteristici comune nu sunt suficiente pentru a stabili existența anumitor grupuri sociale, ci trebuie completate de o analiză a identității proprii a grupului într-o anumită țară de origine.

- Sexul biologic și genul: sexul și genul pot fi considerate caracteristici înnăscute, chiar dacă nici sexul, nici genul nu sunt imuabile, ci pot fi schimbate. În practică însă, în majoritatea țărilor de origine criteriul „identității proprii” va fi justificat numai în combinație cu alte caracteristici relevante pentru ca societatea înconjurătoare să perceapă un anumit grup ca fiind diferit.
- Afecțiunile congenitale: și afecțiunile congenitale (cum este albinismul, de exemplu) ar putea fi considerate ca fiind înnăscute.

⁽¹²⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X, Y și Z, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720.

⁽¹³⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, p. 3.

- Handicapul ⁽¹⁴⁾: anumite handicapuri mintale și fizice ar putea constitui o caracteristică înnăscută. Persoanele care se nasc oarbe, surde sau care au anumite tulburări de dezvoltare reprezintă exemple în acest sens. Se poate considera că persoanele cu alte tipuri de handicap împărtășesc o istorie comună ce nu poate fi modificată. Ca mențiune specială, invaliditatea cauzată de război sau de resturile explozive de război s-ar putea încadra tot în această categorie.
- Transgresiunea normelor morale și încălcarea normelor dominante: anumite acte de transgresiune a normelor morale (cum este adulterul) ar putea constitui de asemenea o istorie comună ce nu poate fi modificată. În plus, în unele cazuri, încălcarea normelor sociale ar putea fi legată de o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la ea. Părinții care refuză să își supună copilul mutilării genitale feminine (MGF) sau femeile care refuză să accepte un rol supus față de soț pot fi considerate exemple relevante în acest sens.
- Orientarea sexuală și identitatea de gen pot fi considerate caracteristici atât de fundamentale pentru identitate sau conștiință, încât nu ar trebui să li se ceară persoanelor să renunțe la ele.
- Afecțiunile și bolile grave: unele afecțiuni și boli grave (cum ar fi HIV/SIDA, de exemplu) ar putea fi considerate o istorie comună ce nu poate fi modificată.
- Legăturile de rudenie: ar putea fi considerate o caracteristică înnăscută (de exemplu, familia în care te-ai născut) sau o istorie comună ce nu poate fi modificată (de exemplu, ca urmare a căsătoriei).

Caracteristica comună nu poate fi limitată exclusiv la împărtășirea unei temeri comune de persecuție.

Trebuie precizat că teama de persecuție, luată separat, nu poate fi considerată caracteristică comună. Caracteristica comună trebuie să existe independent de teama de persecuție. Conduita persecutorie nu poate defini grupul social. În caz contrar, orice persoană care are o teamă bine întemeiată de persecuție ar constitui un anumit grup social și, astfel, s-ar putea califica pentru statutul de refugiat. Celelalte motive de persecuție (rasa, religia, naționalitatea și opinia politică) ar fi atunci lipsite de orice semnificație, deoarece simpla existență a unei temeri bine întemeiate ar fi suficientă pentru acordarea statutului de refugiat.

Orientările UNHCR subliniază de asemenea importanța acestui principiu, definind grupul social ca fiind „[...] un grup de persoane care împărtășesc o caracteristică comună, alta decât riscul de a fi persecutate” ⁽¹⁵⁾.

Orientări naționale privind aplicarea condiției referitoare la „caracteristica comună”

A se completa de către statul membru

⁽¹⁴⁾ „Persoanele cu handicap sunt acelea care au incapacități fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale pe termen lung, care, în interacțiune cu diferite bariere, pot împiedica participarea lor deplină și efectivă la viața socială în condiții de egalitate cu ceilalți”, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, *Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap*, 13 decembrie 2006, articolul 1.

⁽¹⁵⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, punctul 11.

C) Identitatea proprie

Odată îndeplinită cerința referitoare la caracteristica comună, următoarea întrebare este dacă grupul are o **identitate proprie în țara relevantă, fiind perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit**.

Identitatea este dificil de definit, putând fi emise teorii diferite referitoare la interpretarea noțiunii de „identitate”. Totuși, DCPI oferă orientări clare cu privire la modul în care se stabilește existența unei identități proprii în contextul apartenenței la un anumit grup social: un anumit grup social are o identitate proprie în țara în cauză pentru că este perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit.

1) Identitatea proprie trebuie analizată în funcție de condițiile predominante din țara de origine.

Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din DCPI precizează că grupul „are o identitate proprie în țara în cauză, fiind perceput ca diferit de societatea înconjurătoare”.

Identitatea proprie depinde de contextul specific predominant într-o anumită țară de origine. Un grup poate fi perceput ca fiind diferit (în sensul DCPI) într-o țară, dar în alta nu.

Prin urmare, nu este posibil să se concluzioneze că un anumit profil constituie un anumit grup social prin definiție sau dintr-un punct de vedere abstract. Existența unei identități proprii trebuie evaluată întotdeauna prin prisma contextului național din țara de origine.

Astfel, evaluarea existenței unui anumit grup social într-o țară anume necesită **informații relevante și de actualitate privind țara de origine**.

De asemenea, trebuie precizat că nu este necesar ca grupurile să aibă o identitate proprie în raport cu întreaga țară de origine, în acest sens existența unui anumit grup social putând fi limitată la anumite regiuni, din care provine solicitantul ⁽¹⁶⁾.

2) Perceperea grupului ca diferit de societatea înconjurătoare

În această etapă, întrebarea esențială pe care trebuie să și-o pună responsabilul de caz este **dacă grupul în cauză este perceput de către societatea înconjurătoare ca fiind diferit**.

Atunci când se analizează dacă un grup este perceput de societatea din jur (în țara de origine) ca fiind diferit, se pot utiliza mai mulți indicatori. Cei doi indicatori descriși mai jos nu sunt necesari în sine pentru identificarea unui grup social și, **ca atare, nu reprezintă condiții prealabile pentru a stabili existența unei identități proprii, ci sunt oferiți ca exemple** de indicatori care pot fi utili în circumstanțe specifice pentru identificarea unui grup social.

Percepția societății înconjurătoare nu trebuie neapărat să se refere la societatea țării de origine în ansamblu. De asemenea, perceperea unui grup ca diferit nu trebuie înțeleasă ca fiind ceva neapărat negativ. De exemplu, o clasă socială privilegiată poate fi percepută de societatea înconjurătoare ca fiind diferită.

a) Stigmatizarea sau aplicarea unui tratament diferențiat prin legislație

În cauza *X, Y și Z*, CJUE a decis că existența unei legislații penale care vizează un anumit grup (în acest caz, homosexualii) permite să se constate că grupul este perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit și că, prin urmare, are o identitate proprie în țara în cauză.

⁽¹⁶⁾ Acest lucru nu aduce atingere examinării alternativei de protecție în interiorul țării de origine care se efectuează în contextul evaluării riscurilor.

Extrase din Hotărârea CJUE în cauza X, Y și Z⁽¹⁷⁾

„În această privință, trebuie admis că existența unei legislații penale precum cele în litigiu în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane constituie un grup aparte ce este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.”
(punctul 48)

„Trebuie să se răspundă, așadar, la prima întrebare adresată în fiecare dintre cauzele principale că articolul 10 alineatul (1) litera (d) din directivă trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale precum cele în discuție în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social.”
(punctul 49)

Existența unor legi penale care vizează un anumit grup sau a unor legi care sunt discriminatorii față de anumite grupuri poate permite să se constate că grupurile respective sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite.

b) Stigmatizarea sau perceperea ca diferit de către societate

Deoarece un grup social se raportează la societatea înconjurătoare, este important să înțelegem modul în care funcționează societatea respectivă și modul diferit în care tratează grupurile.

Aceste informații se pot desprinde din acțiunile sau convingerile care discriminează sau ostracizează sau din acordarea de privilegii anumitor grupuri.

Discriminarea sau ostracizarea poate consta, printre altele, în restricționarea accesului la locuri de muncă, la locuințe, la tratament medical sau la educație. Anumite grupuri sociale pot fi considerate paria sau diferite de restul societății sau de populația țării de origine ori a anumitor zone din țara de origine.

Unele tradiții și obiceiuri, credințe religioase sau convingeri politice pot de asemenea să stigmatizeze anumite grupuri.

În țările sau regiunile în care rata de prevalență a MGF este ridicată, femeile și fetele de o anumită vârstă care nu au suferit MGF pot fi percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite, având prin urmare o identitate proprie.

⁽¹⁷⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X, Y și Z, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 48 și 49.

D) Apartenența

Potrivit DCPI, atât identitatea proprie, cât și percepția de a fi diferit se referă la grup ca întreg. Societatea înconjurătoare trebuie să aibă impresia generală că în cadrul său există un anumit grup social și să perceapă diferit membrii grupului respectiv.

La nivel individual, un membru al unui anumit grup social poate fi „invizibil” pentru societatea înconjurătoare sau poate „trece neobservat” de aceasta, dar este membru al grupului prin simplul fapt că împărtășește caracteristicile comune ale grupului social respectiv. De exemplu, orientarea sexuală a cuiva poate să nu fie vizibilă pentru societatea înconjurătoare dacă solicitantul nu vorbește despre ea în mod deschis.

Existența unui **anumit grup social** nu se bazează pe activitățile sau acțiunile desfășurate de membrii săi și nici nu depinde de acestea. Un anumit grup social poate să existe – și adesea există – fără a i se putea atribui o activitate inerentă.

Coeziunea dintre membrii grupului nu este o condiție. Nu este necesar ca membrii unui anumit grup social să se cunoască și nici să aibă vreo legătură între ei. Criteriul relevant este ca membrii să împărtășească o caracteristică comună, dar nu este obligatoriu să existe vreun fel de relație între ei.

Ascunderea sau rezerva/reținerea. În cauza *X, Y și Z*, CJUE a decis că nu ar trebui li se ceară solicitanților să ascundă o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea lor încât nu li se poate impune să renunțe la ea. În plus, Curtea a precizat că nu i se poate pretinde în mod rezonabil unui solicitant să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale. Faptul că acesta ar putea evita un risc de persecuție arătându-se mai rezervat decât un heterosexual în exprimarea orientării sexuale nu trebuie luat în considerare în această privință.

Extrase din Hotărârea CJUE în cauza *X, Y și Z* ⁽¹⁸⁾

„În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. [...]”
(punctul 46)

„În această privință, trebuie să se constate că faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să își ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta.”
(punctul 70)

„Faptul că aceasta ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale decât a unei persoane heterosexuale nu trebuie luat în considerare în această privință.”
(punctul 75)

„La momentul evaluării unei cereri având ca obiect obținerea statutului de refugiat, autoritățile competente nu pot pretinde în mod rezonabil solicitantului de azil ca, pentru a evita riscul de persecuție, să își ascundă homosexualitatea în țara sa de origine sau să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale.”
(punctul 76)

Mărimea unui grup, adică numărul de membri sau de persoane care alcătuiesc grupul, nu este relevantă atunci când se evaluează existența unui anumit grup social.

În acest sens, un anumit grup social poate fi compus dintr-un număr foarte mic de persoane (de exemplu, persoane cu o boală/dizabilitate rară) sau, dimpotrivă, dintr-un număr mare de persoane (de exemplu, persoanele LGBTI din întreaga țară). Merită reamintit faptul că și alte motive de persecuție (rasa, religia, naționalitatea și opiniile politice) se pot referi la un număr foarte mare sau foarte mic de persoane. În plus, există numeroase exemple istorice bine documentate ale unor grupuri minoritare dominante care persecută majoritatea pe motive prevăzute în convenție.

Cuvântul „anumit” din sintagma „un anumit grup social” se referă la faptul că grupul este „identificabil”. Nu trebuie să se înțeleagă că se referă la mărimea grupului ⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁸⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *X, Y și Z*, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 46, 70, 75 și 76.

⁽¹⁹⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: „Apartenența la un anumit grup social” în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 7 mai 2002, punctul 18.

Concluzie privind existența unui anumit grup social

Îndeplinirea criteriului referitor la o caracteristică comună și a criteriului referitor la identitatea proprie duce la concluzia că solicitantul aparține unui anumit grup social, stabilindu-se astfel existența unuia dintre cele cinci motive de persecuție menționate în definiția termenului „refugiat”.

Orientări naționale privind aplicarea condiției referitoare la „identitatea proprie”

A se completa de către statul membru

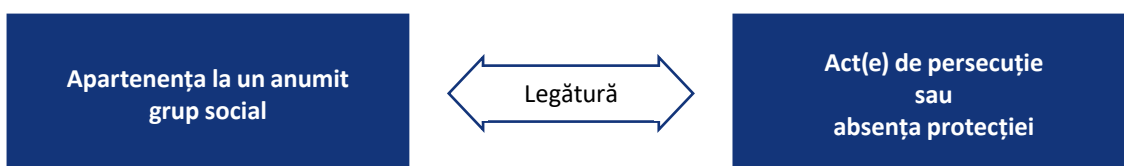
E) Legătura/„din motive de”

Simplul fapt că o persoană este membră a unui anumit grup social nu este suficient pentru a o califica pentru statutul de refugiat. Odată stabilită apartenența solicitantului la un anumit grup social, următorul pas este examinarea existenței unei legături între această apartenență și teama sa de persecuție sau absența protecției.

Legătura/„din motive de” este legătura cauzală dintre:

- apartenența la un anumit grup social și teama bine întemeiată de persecuție;
- sau
- apartenența la un anumit grup social și absența unei protecții efective și fără caracter temporar împotriva unui act de persecuție în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din DCPI, în special faptul că agenții de protecție nu sunt dispuși să asigure protecția împotriva persecuțiilor temute, în cazul în care actul persecuției în sine nu este legat de un motiv de persecuție.

Legătura dintre apartenența la un anumit grup social și teama de persecuție care decurge fie din actul (actele) de persecuție, fie din absența protecției este esențială.

Exemplu de situație în care agenții nu sunt dispuși să ofere protecție: un bărbat homosexual este victima unor fapte penale care nu sunt urmarea orientării sale sexuale sau a altor motive prevăzute în convenție, însă autoritățile competente refuză să ancheteze infracțiunile sau, la nevoie, să îi asigure protecția fizică din cauza orientării sale sexuale.

F) Considerații specifice

a. Pluralitatea motivelor

Pluralitatea motivelor se referă la situația în care un act de persecuție este comis din mai multe motive, nu toate fiind motive de persecuție. Prezența a cel puțin un motiv de persecuție ca factor real de contribuție printre celelalte motive este suficientă pentru a se aplica definiția termenului „refugiat”.

b. Pluralitatea motivelor de persecuție

În funcție de circumstanțele unui caz individual, este posibil să se suprapună sau să fie în egală măsură aplicabile mai multe motive de persecuție. În plus față de apartenența la un anumit grup social, aceluiași act de persecuție îi pot fi aplicabile și alte motive de persecuție (rasa, religia, naționalitatea, opiniile politice). Prin urmare, responsabilul de caz trebuie să fie în permanență atent la posibilitatea existenței altor motive de persecuție. Ca sfat, atunci când un act de persecuție poate fi legat în mod clar de unul dintre celelalte motive menționate în convenție, nu este necesar să se efectueze o analiză suplimentară a aplicării criteriilor de apartenență la un anumit grup social.

c. Evaluarea individuală

Trebuie precizat că, atunci când se stabilește existența unei temeri bine întemeiate de persecuție, nu este obligatoriu ca fiecare membru al grupului social respectiv să fie expus riscului de persecuție. Ca și în cazul celorlalte motive de persecuție, nu toți membrii unui anumit grup social se vor califica neapărat pentru statutul de refugiat.

Un membru al unui anumit grup social poate avea o teamă bine întemeiată de persecuție bazată pe apartenența sa la grup, în timp ce un alt membru al aceluiași grup poate să nu aibă nicio teamă de persecuție. În mod similar, ar putea exista circumstanțe personale în care un membru al unui anumit grup social beneficiază de protecție, în timp ce alți membri ai aceluiași grup social nu beneficiază.

Aplicarea analizei privind apartenența la un anumit grup social

Această secțiune este menită să ilustreze aplicarea principiilor descrise în secțiunile anterioare ale ghidului. Profilurile detaliate în această secțiune au fost alese pentru a arăta cum se poate efectua analiza în practică. Ele **nu reprezintă exemple de grupuri sociale propriu-zise**. După cum s-a menționat mai sus, existența grupurilor sociale trebuie stabilită întotdeauna prin prisma caracteristicilor individuale și a contextului specific din țara de origine.

Atunci când se evaluează dacă o persoană aparține unui anumit grup social, este deosebit de important ca factorul de decizie să **nu recurgă la stereotipuri și generalizări sau presupuneri culturale părtinitoare**, în special în legătură cu prezența sau absența anumitor caracteristici vizibile ⁽²⁰⁾.

A) Profiluri legate de orientarea sexuală și identitatea de gen

Orientarea sexuală și identitatea de gen (SOGI) sunt menționate în mod explicit la articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din DCPI.

Articolul 10 alineatul (1) litera (d) – Motivele persecuției

„[...]”

În funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. Orientarea sexuală nu se poate înțelege ca incluzând acte considerate delictive în conformitate cu legislația internă a statelor membre. Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen, li se acordă atenția corespunzătoare, în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup.”

Caracteristica comună

În cauza *X, Y și Z*, CJUE a considerat că orientarea sexuală constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitate încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta:

Extrase din Hotărârea CJUE în cauza *X, Y și Z* ⁽²¹⁾

„În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. Interpretarea amintită este confirmată de articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din directivă, din care reiese că, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală.”
(punctul 46)

În plus, Curtea a decis că nu ar trebui li se ceară solicitanților să ascundă, pentru a evita persecuția, o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea lor încât nu li se poate impune să renunțe la ea. Curtea a precizat că nu i se poate pretinde în mod rezonabil unui solicitant să se arate rezervat (în exprimarea orientării sale sexuale) și că, în această privință, nu trebuie luat în considerare faptul că acesta ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale decât a unei persoane heterosexuale.

⁽²⁰⁾ UNHCR, *Intervenția UNHCR în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene în cauzele Minister voor Immigratie en Asiel v. X, Y și Z*, 28 septembrie 2012, p. 12.

⁽²¹⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *X, Y și Z*, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctul 46.

Extras din Hotărârea CJUE în cauza X, Y și Z ⁽²²⁾

„În această privință, trebuie să se constate că faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să își ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta.”
(punctul 70)

„Nu este, așadar, permis ca, pentru a evita să fie persecutat, să se pretindă unui solicitant de azil să își ascundă homosexualitatea în țara sa de origine.”
(punctul 71)

După cum s-a menționat mai sus, distincția dintre diferitele tipuri de caracteristici comune (caracteristică înnăscută, istorie comună sau caracteristică sau credință care este atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la ea) sunt complementare și nu întotdeauna clar delimitate. S-ar putea considera, de exemplu, că orientarea sexuală este o caracteristică înnăscută. Acest exemplu ilustrează modul în care caracteristica comună poate fi justificată prin diferite argumentări ⁽²³⁾.

Identitatea proprie

Deoarece SOGI reprezintă o caracteristică comună, a doua întrebare pentru a stabili dacă persoana în cauză aparține unui anumit grup social este dacă grupul are o identitate proprie bazată pe această caracteristică comună. Cu alte cuvinte, grupul este perceput ca fiind diferit de societate ca urmare a orientării sexuale și/sau a identității de gen?

Întrebarea relevantă pentru un responsabil de caz este cum se manifestă percepția de a fi diferit. În cauza X, Y și Z, Curtea acordă importanță existenței unei legislații penale care vizează în mod specific persoanele homosexuale. Aceasta poate permite să se constate că homosexualii formează un grup distinct, care este perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit.

Extrase din Hotărârea CJUE în cauza X, Y și Z ⁽²⁴⁾

„În această privință, trebuie admis că existența unei legislații penale precum cele în litigiu în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane constituie un grup aparte ce este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.”
(punctul 48)

„Trebuie să se răspundă, așadar, la prima întrebare adresată în fiecare dintre cauzele principale că articolul 10 alineatul (1) litera (d) din directivă trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale precum cele în discuție în fiecare dintre cauzele principale, care vizează în mod specific persoanele homosexuale, permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social.”
(punctul 49)

Stigmatizarea persoanelor pe baza orientării lor sexuale și a identității de gen poate fi rezultatul unor legi penale, al unor politici discriminatorii sau al unor practici de stat neoficiale, dar de asemenea poate fi practică de înșăși societatea înconjurătoare. Existența unei legislații penale nu este o condiție pentru stabilirea existenței unei identități proprii legate de SOGI.

În țările în care nu există legi care să incrimineze sau să discrimineze pe baza SOGI, persoanele LGBTI pot avea totuși o identitate proprie dacă, de exemplu, în societatea înconjurătoare predomină o cultură a intoleranței.

Dacă sunt îndeplinite criteriile referitoare la caracteristica comună și la identitatea proprie, se poate concluziona că poate fi stabilită existența unui anumit grup social în contextul unei anumite țări de origine sau al unei părți a acesteia.

Legătura

Simpla stabilire a faptului că un solicitant aparține unui anumit grup social din țara de origine nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat.

⁽²²⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X, Y și Z, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 70 și 71.

⁽²³⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: Cererile de acordare a statutului de refugiat pe motiv de orientare sexuală și/sau identitate de gen în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 23 octombrie 2012, punctul 47.

⁽²⁴⁾ CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, X, Y și Z, cauzele conexe C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 48 și 49.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

Motivele persecuției se pot baza pe o multitudine de aspecte (vezi pagina 18) – un exemplu este persecuția bazată pe motive cu caracter penal și totodată de apartenența victimei la un anumit grup (de exemplu, extorcarea persoanelor LGBTI pentru câștiguri financiare).

În situațiile în care predomină o cultură a intoleranței, agentul de persecuție este adesea un actor nestatal, iar agenții de protecție ar putea fi incapabili sau nedispuși să ofere protecție; sau protecția oferită nu este eficientă și are caracter temporar.

Practicile naționale cu privire la grupurile sociale bazate pe SOGI
<i>A se completa de către statul membru</i>

B) Genul

Termenul „gen” se referă la relația dintre femei și bărbați în funcție de identitățile, statutele, rolurile și responsabilitățile construite și definite social sau cultural și atribuite unui sex sau altuia ⁽²⁵⁾.

Considerentul 30 din DCPI

„De asemenea, este necesară adoptarea unei definiții comune a motivului persecuției pentru «apartenența la un anumit grup social». În scopul definirii unui anumit grup social, ar trebui să se acorde atenția corespunzătoare aspectelor legate de genul solicitantului, inclusiv identității de gen și orientării sexuale, care ar putea fi legată de anumite tradiții și cutume legale, ducând, de exemplu, la mutilare genitală, sterilizare forțată sau avort forțat, în măsura în care aceste aspecte au legătură cu teama de persecuție bine întemeiată a solicitantului.”

Articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din DCPI

„[...] Aspectelor legate de egalitatea de gen, inclusiv identității de gen, li se acordă atenția corespunzătoare, în vederea stabilirii apartenenței la un anumit grup social sau a identificării caracteristicilor unui astfel de grup;”

Articolul 9 alineatul (2) litera (f) din DCPI privind motivele persecuției

„Actele de persecuție, în sensul alineatului (1), pot lua, printre altele, următoarele forme: [...]

(f) actele împotriva unor persoane din motive de gen sau actele împotriva copiilor.”

În unele societăți, există legi care sunt discriminatorii față de femei doar din cauza genului lor sau practici sociale care discriminează femeile. Existența unei legi sau a unei practici discriminatorii nu determină neapărat, prin ea însăși, existența unui anumit grup social, însă constituie o indicație care trebuie evaluată suplimentar în contextul țării de origine; trebuie să se analizeze cât de importantă este legea pentru percepția societății înconjurătoare asupra unei identități diferite, cum se aplică ea și cum afectează femeile în mod diferit. Adesea, pentru a stabili că este îndeplinit criteriul „identității proprii” sunt necesare și alte caracteristici, cum ar fi regiunea de origine, originea etnică și/sau situația socială.

Mai jos este o listă cu exemple frecvent întâlnite de categorii de femei care ar putea fi considerate un „anumit grup social” într-o țară de origine specifică. Trebuie reiterat faptul că aceste exemple nu sunt valabile pentru fiecare țară și societate și că existența unui anumit grup social trebuie evaluată întotdeauna prin prisma situației din țara de origine.

- **Femeile și fetele care refuză să fie supuse practicii MGF.** Acest profil este detaliat mai jos.
- **Femeile care au fost victime ale violului sau ale altor forme de violență sexuală** și se confruntă cu stigmatizarea de către societatea înconjurătoare.
- **Femeile care au fost prostituate** și se confruntă cu ostracizarea sau cu alte forme de discriminare, pedepsire sau rele tratamente.

⁽²⁵⁾ UNHCR, *Orientări privind protecția internațională: Cererile de acordare a statutului de refugiat pe motiv de orientare sexuală și/sau identitate de gen în contextul articolului 1 secțiunea (A) alineatul (2) din Convenția de la Geneva din 1951 și/sau al Protocolului său din 1967 privind statutul refugiaților*, 23 octombrie 2012, punctul 47.

- **Femeile care au supraviețuit traficului de persoane** și sunt ostracizate de familia lor și de societate în general (vezi profilul D de mai jos).
- **Femeile care încalcă obiceiurile sociale**, de exemplu cele care, pe baza unei convingeri profunde, refuză să urmeze normele culturale tradiționale legate de rolul pe care „ar trebui” să îl aibă femeia în familie.

Practicile naționale cu privire la grupurile sociale bazate pe gen

A se completa de către statul membru

Mutilarea genitală a femeilor

Organizația Mondială a Sănătății definește mutilarea genitală a femeilor (MGF) ca ansamblul procedurilor care implică îndepărtarea parțială sau totală a organelor genitale feminine externe sau alte vătămări ale organelor genitale feminine din motive nemedicale ⁽²⁶⁾.

MGF este o practică tradițională nocivă și este considerată o încălcare a drepturilor omului în cazul fetelor și al femeilor ⁽²⁷⁾.

Așa cum s-a menționat mai sus, considerentul 30 din DCPI face referire în mod explicit la „anumite tradiții și cutume legale, ducând, de exemplu, la mutilare genitală”, care ar trebui să primească atenția cuvenită în cursul evaluării unei cereri.

Caracteristica comună

În funcție de contextul din țara de origine în cauză, un anumit grup social ar putea fi format din femeile și fetele care împărtășesc caracteristica comună de a nu fi suferit MGF în conformitate cu practicile tradiționale locale și/sau de a refuza în continuare să fie supuse acestei practici. Grupul ar putea fi bazat atât pe caracteristici innăscute (vârstă, gen, origine etnică), cât și pe o istorie comună (nu au suferit MGF) și/sau pe o caracteristică sau credință care este fundamentală pentru identitatea sau conștiința unei persoane.

Grupul poate include, de asemenea, femeile și fetele care au suferit deja o formă de MGF, dar sunt încă expuse riscului de a suferi și un alt tip de MGF ⁽²⁸⁾.

Identitatea proprie

Pentru a determina dacă grupul menționat (femeile și fetele care nu au suferit MGF în conformitate cu practicile tradiționale locale) poate constitui un anumit grup social, trebuie să se evalueze de asemenea dacă acesta are o identitate proprie în țara de origine în cauză, adică dacă este perceput de societatea înconjurătoare ca fiind diferit.

În țările (sau zonele) în care MGF este o practică predominantă, femeile și fetele cu organe genitale intacte (sau care nu sunt tăiate „suficient” în conformitate cu practicile locale) ar putea fi considerate diferite de femeile care au fost supuse acestei practici.

Identitatea proprie a acestor femei și fete ar putea fi demonstrată prin faptul că sunt ostracizate din punct de vedere social. Ostracizarea poate fi rezultatul faptului că sunt percepute ca „necurate” sau ca având „o moralitate îndoielnică” de către comunitatea locală. Acest lucru ar putea fi demonstrat, de exemplu, prin faptul că bărbații din societatea respectivă refuză/au refuzat să se căsătorească cu femei care nu au suferit MGF.

În plus, s-ar putea considera că femeile și fetele care se opun MGF și refuză să respecte această practică tradițională nocivă încalcă de asemenea obiceiurile sociale și, prin urmare, ar putea fi stigmatizate și discriminate de societatea înconjurătoare. Acest lucru s-ar putea aplica și bărbaților care se opun mutilării genitale a fiicelor lor.

⁽²⁶⁾ OMS, *Clasificarea mutilării genitale a femeilor*, 2007.

⁽²⁷⁾ OMS, *Eliminarea mutilării genitale a femeilor – Declarație comună a agențiilor OHCHR, UNAIDS, UNDP, UNECA, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, UNIFEM*, OMS, p. 8.

⁽²⁸⁾ UNHCR, *Notă de orientare privind cererile de azil pe motive referitoare la mutilarea genitală a femeilor*, mai 2009, p. 5, punctul 6.

Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi cel al „fetelor și femeilor care nu au suferit MGF și/sau care refuză să se supună acestuia în țara X”) nu este suficientă pentru ca solicitantul respectiv să se califice pentru statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În cazul de față, dacă forma de persecuție de care se teme solicitanta este aceea de a fi supusă MGF, va fi ușor de stabilit o legătură cauzală între actul persecuției și motiv. În plus, pot exista și alte riscuri de persecuție, de exemplu forme grave de discriminare sau ostracizare.

Practicile naționale cu privire la grupurile sociale bazate pe MGF

A se completa de către statul membru

C) Copiii

Potrivit CDC, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani.

Potrivit considerentului 28 din DCPI:

„La examinarea cererilor de protecție internațională prezentate de minori, este necesar ca statele membre să țină seama de formele de persecuție specifice copiilor.” Vezi și articolul 9 alineatul (2) litera (f) din DCPI, potrivit căruia: „Actele de persecuție, în sensul alineatului (1), pot lua, printre altele, următoarele forme: [...] actele împotriva unor persoane din motive de gen sau actele împotriva copiilor.”

Situația copiilor poate fi afectată în mare măsură de vârsta lor efectivă (copii foarte mici) și de lipsa rețelelor sociale. Aceștia sunt factori care trebuie întotdeauna luați în considerare atunci când se determină existența unui anumit grup social în care sunt implicați copii.

Mai jos se prezintă o listă cu exemple frecvent întâlnite de categorii de copii care ar putea fi considerate un anumit grup social într-o anumită țară de origine. Trebuie reiterat faptul că aceste exemple nu sunt valabile pentru fiecare țară și societate și că existența unui anumit grup social trebuie evaluată prin prisma situației din țara de origine sau dintr-o zonă a acesteia.

- **Fetele cu organe genitale intacte care refuză să fie supuse MGF** (vezi profilul de mai sus).
- **Copiii care refuză să respecte normele culturale tradiționale și sunt percepuți de societatea înconjurătoare ca fiind diferiți**, de exemplu fetele care studiază sau merg la școală în culturile în care accesul la educație este rezervat băieților, copiii care refuză căsătoria forțată.
- **Victimele traficului de copii care sunt ostracizate** (vezi punctul D de mai jos). Copiii sunt deosebit de vulnerabili la traficare, inclusiv în scopuri de exploatare sexuală, căsătorie, munci casnice, sclavie modernă, cerșetorie, adopție ilegală, activități infracționale.
- **Copiii acuzați de vrăjitorie.**

Practicile naționale cu privire la grupurile sociale bazate pe calitatea de copil sau legate de aceasta

A se completa de către statul membru

D) Victimele traficului de persoane

Directiva 2011/36/UE ⁽²⁹⁾ prevede o definiție a traficului de persoane (TP).

Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia

Articolul 2

„(1) [...] Recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, inclusiv schimbul sau transferul de control asupra persoanelor în cauză, efectuate sub amenințare sau prin uz de forță sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, prin fraudă, prin înșelăciune, prin abuz de putere sau profitând de starea de vulnerabilitate sau prin oferirea sau primirea de bani sau de alte foloase pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra alteia, în vederea exploatării.

(2) O stare de vulnerabilitate înseamnă o situație în care persoana în cauză nu poate decât să se supună abuzului implicat, neavând o alternativă reală sau acceptabilă.

(3) Exploatarea include cel puțin exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciul forțat, inclusiv cerșitul, sclavia sau practicile similare sclaviei, aservirea, exploatarea activităților infracționale sau prelevarea de organe.

[...]”

Cazurile de TP pot acoperi o varietate de situații, cum ar fi:

- victime care **au fost traficate în țara lor de origine și au fugit** în țara de azil pentru a solicita protecție internațională;
- victime care **au fost traficate în afara țării lor de origine**, fie într-o țară terță (de exemplu, o țară de tranzit), fie în țara de azil, și care solicită protecție internațională;
- persoane care nu au fost niciodată traficate, dar **se tem că ar putea să fie traficate** în țara lor de origine și au fugit în țara de azil pentru a solicita protecție internațională.

Secțiunea de față se concentrează pe anumite grupuri sociale constituite din foste victime ale TP. Nu discută cazul persoanelor care nu au fost niciodată traficate și care sunt expuse riscului de a fi traficate din cauza apartenenței la un anumit grup social.

Caracteristica comună

Fostele victime ale traficului pot fi considerate un grup de persoane care împărtășesc experiența trecută comună a traficării, aceasta putând fi văzută ca o „istorie comună ce nu poate fi modificată”.

Identitatea proprie

Pentru a stabili existența unui anumit grup social, trebuie să se analizeze dacă grupul definit de o caracteristică comună are o identitate proprie în țara de origine respectivă.

Faptul că sunt stigmatizate, înstrăinate sau discriminate în țara sau în zona de origine poate fi un indiciu că victimele TP sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, criteriul identității comune prevăzut la articolul 10 alineatul (1) litera (d) din DCPI este îndeplinit. Adesea, percepția va depinde de tipul de exploatare la care a fost supusă victima. Victimele exploatării prin muncă sau ale furtului de organe, de exemplu, pot fi privite diferit față de victimele exploatării sexuale.

Legătura

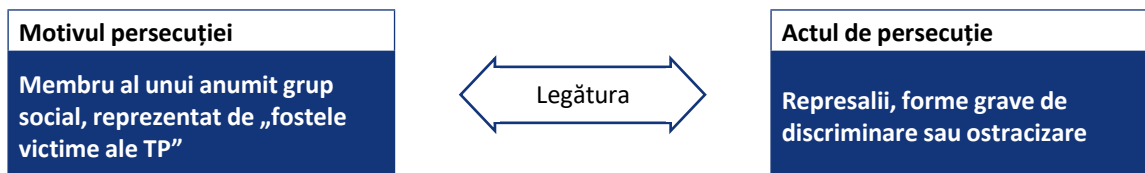
Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi cel al „fostelor victime ale TP”) nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat.

⁽²⁹⁾ Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social reprezentat de „fostele victime ale TP” și o teamă bine întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În calitate de membru al grupului social reprezentat de „fostele victime ale TP”, solicitantul poate fi expus unor acte de persecuție variate, cum ar fi represalii, forme grave de discriminare sau ostracizare.

În acest din urmă caz, situația ar fi cea descrisă mai jos:

Practicile naționale cu privire la grupurile sociale bazate pe TP
<i>A se completa de către statul membru</i>

E) Persoanele cu handicap sau cu diferite boli

În această secțiune pot fi explorate diferite profiluri, de exemplu persoanele născute cu un handicap sau cu o tulburare congenitală, persoanele rămase invalide în urma războiului, a consecințelor acestuia sau a unui accident și persoanele care suferă de boli grave.

Caracteristica comună

Persoanele care au o boală, un handicap sau o tulburare genetică pot fi considerate, alternativ, ca având o caracteristică înăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată, în funcție de circumstanțele lor individuale.

Identitatea proprie

Discriminarea și stigmatizarea persoanelor cu handicap sau cu anumite boli pot lua forme diferite și pot să provină din legi, cutume, tradiții sau mituri. În funcție de circumstanțele personale, discriminarea poate să afecteze toate domeniile vieții sociale, printre care accesul la educație, la locuri de muncă sau la asistența medicală și, în general, exercitarea unei game largi de drepturi civice, politice, economice, sociale și culturale.

Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social [în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu ...” (denumirea handicapului sau a bolii)] nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În unele cazuri, persoanele cu handicap sau care suferă de anumite afecțiuni medicale fizice sau psihice pot fi expuse riscului unor încălcări grave ale drepturilor omului și, prin urmare, pot avea o teamă bine întemeiată de a fi ucise, torturate sau supuse unor tratamente sau pedepse inumane sau degradante. În funcție de contextul din țara de origine și de circumstanțele individuale, discriminarea puternică și stigmatizarea persoanelor cu handicap sau cu diferite boli pot constitui chiar persecuție în sensul articolului 9 din DCPI.

La fel ca în cazul tuturor profilurilor și exemplelor menționate în prezentul ghid, profilurile de mai jos sunt menite să ilustreze aplicarea principiilor descrise în secțiunile anterioare. Ele nu trebuie considerate drept anumite grupuri sociale în termeni abstracti, deoarece existența acestor grupuri sociale poate fi stabilită doar prin prisma contextului specific din țara de origine.

Persoanele cu handicap

Persoanele cu handicap sunt acelea care au incapacități fizice, mentale, intelectuale sau senzoriale pe termen lung, care, în interacțiune cu diferite bariere, pot împiedica participarea lor deplină și efectivă la viața socială în condiții de egalitate cu ceilalți ⁽³⁰⁾.

Caracteristica comună

În funcție de circumstanțele personale, se poate considera că persoanele cu handicap fie au în comun o caracteristică înăscută, fie împărtășesc o istorie comună ce nu poate fi modificată.

Identitatea proprie

În funcție de contextul specific din țara de origine și de circumstanțele personale, persoanele cu handicap se pot confrunta cu discriminare și stigmatizare în multe domenii ale vieții. O astfel de discriminare și stigmatizare împotriva persoanelor cu anumite handicapuri poate indica faptul că ele sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, au o identitate proprie în țara lor de origine ⁽³¹⁾.

Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social [în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu ...” (denumirea handicapului)] nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În funcție de condițiile predominante din țara de origine și de circumstanțele individuale, membrii unui anumit grup social de „persoane cu handicap” pot fi expuși unor acte de persecuție variate, inclusiv unor încălcări grave ale drepturilor omului.

De asemenea, discriminarea și stigmatizarea persoanelor cu handicap pot constitui persecuție în sensul articolului 9 din DCPI.

Persoanele cu albinism

Albinismul este o afecțiune rară, necontagioasă și moștenită genetic care afectează oameni din întreaga lume, indiferent de originea lor etnică sau de gen. Este rezultatul unui deficit semnificativ în producția de melanină și se caracterizează prin absența parțială sau completă a pigmentului în piele, păr și ochi ⁽³²⁾.

Caracteristica comună

Persoanele cu albinism pot fi considerate ca având în comun o caracteristică înăscută.

Identitatea proprie

În funcție de contextul din țara de origine, persoanele cu albinism se pot confrunta cu numeroase forme de discriminare ca urmare a legilor, a tradițiilor, a cutumelor sau a miturilor predominante.

Aceste tipuri de discriminare pot permite să se constate că persoanele cu albinism sunt percepute de societatea înconjurătoare ca fiind diferite și că, prin urmare, au o identitate proprie în țările în care există o astfel de discriminare.

⁽³⁰⁾ ONU, *Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap și Protocolul opțional*, articolul 1.

⁽³¹⁾ ONU, *Raport al Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului – Egalitate și nediscriminare în conformitate cu articolul 5 din Convenția privind drepturile persoanelor cu handicap*, 9 decembrie 2016, p. 4, punctul 6.

⁽³²⁾ OHCHR, *Raport al expertului independent privind exercitarea drepturilor omului de către persoanele cu albinism*, 18 ianuarie 2016, p. 5, punctul 12.

Legătura

Stabilirea apartenenței unui solicitant la un anumit grup social (în cazul de față ar putea fi cel al „persoanelor cu albinism”) nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat.

Trebuie să fie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, trebuie să existe o legătură (de cauzalitate) între apartenența solicitantului la grupul social și o teamă întemeiată de persecuție sau absența protecției împotriva unei persecuții.

În funcție de contextul din țara de origine și de circumstanțele individuale, persoanele cu albinism pot risca încălcări grave ale drepturilor omului, printre careuciderea, tortura sau tratamente inumane sau degradante.

De asemenea, discriminarea gravă și stigmatizarea persoanelor cu albinism pot constitui persecuție în sensul articolului 9 din DCPI.

Practicile naționale
<i>A se completa de către statul membru</i>

Idei principale de reținut

În ghid există șapte considerații generale care se repetă. Ele au fost enumerate aici ca idei principale de reținut. Aceste considerații sunt prezentate aici deoarece trebuie avute întotdeauna în vedere atunci când aveți de-a face cu conceptul de apartenență la un anumit grup social.

Apartenența la un anumit grup social nu este, în sine, suficientă pentru ca solicitantul să se califice pentru statutul de refugiat. Trebuie îndeplinite și celelalte elemente ale definiției termenului „refugiat”, printre care existența unei temeri bine întemeiate de persecuție și legătura acestuia cu motivul specific.

- Simpla stabilire a apartenenței unui solicitant la un anumit grup social nu este suficientă pentru ca acesta să se califice pentru statutul de refugiat. În acest sens, trebuie îndeplinite și celelalte criterii de includere prevăzute în definiția termenului „refugiat”. Mai precis, solicitantul trebuie să aibă o teamă bine întemeiată de persecuție și trebuie să existe o legătură (cauzală) între apartenența sa la un anumit grup social și persecuție (sau absența protecției împotriva unei persecuții) și trebuie să se stabilească faptul că în țara de origine nu este disponibilă protecție.
- În contextul evaluării unei cereri de protecție internațională, apartenența la un anumit grup social este discutată numai în combinație cu teama de persecuție. Apartenența la un anumit grup social nu este un concept de sine stătător, ci trebuie evaluată numai într-un context în care poate fi stabilită teama de persecuție în țara de origine.
- Pentru mai multe informații, vezi paginile 8-9 și 18-19.

Un anumit grup social este alcătuit din membri care au o caracteristică comună, alta decât simplul fapt că se tem de persecuție.

- Deși apartenența la un anumit grup social nu trebuie evaluată în afara contextului unei temeri de persecuție, o teamă comună de persecuție nu este, în sine, suficientă pentru a concluziona cu privire la existența unui anumit grup social. Cu alte cuvinte, un grup nu poate exista doar din cauza faptului că riscă să fie persecutat.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 13.

Existența unui anumit grup social trebuie analizată întotdeauna în funcție de condițiile predominante în țara de origine și în raport cu societatea înconjurătoare.

- Existența unui anumit grup social depinde de contextul național din țara de origine. Mai precis, identitatea proprie trebuie stabilită în raport cu țara respectivă, în care grupul trebuie să fie „perceput ca diferit de societatea înconjurătoare”.
- Prin urmare, este imposibil să se declare sau să se identifice o listă de profiluri care ar constitui „anumite grupuri sociale” în termeni abstracti care să fie valabile indiferent de țara de origine. Toate exemplele oferite în prezentul ghid sunt menite doar să ilustreze analiza juridică de bază.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 14.

Definiția „apartenenței la un anumit grup social” utilizează o abordare cumulativă.

- Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din DCPI prevede că, pentru stabilirea apartenenței la un anumit grup social, trebuie îndeplinite cumulativ cele două condiții: caracteristici comune și perceperea unei identități proprii.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 11.

Mărimea grupului nu este relevantă.

- Acolo unde este posibil, poate fi de preferat să se definească grupuri mai specifice. Totuși, la fel ca în cazul celorlalte motive de persecuție, numărul efectiv de oameni incluși într-un anumit grup social nu este relevant pentru stabilirea existenței sale.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 16.

Coeziunea grupului nu reprezintă o condiție în sine.

- Coeziunea dintre membrii grupului nu este o condiție. Nu este necesar ca membrii grupului să se cunoască și nici să aibă vreo legătură între ei.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 16.

Nu toți membrii grupului trebuie să fie expuși riscului de a fi persecutați.

- Nu este necesar ca toți membrii grupului să fi fost diferențiați în sensul persecuției.
- Pentru mai multe informații, vezi pagina 18.

Jurisprudența UE

În continuare se prezintă jurisprudența CJUE avută în vedere la elaborarea prezentului ghid:

Sumarul Hotărârii CJUE în cauza X, Y și Z/Minister voor Immigratie en Asiel (extrase) ⁽³³⁾

„1. Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate trebuie interpretat în sensul că existența unei legislații penale care vizează în mod specific persoanele homosexuale permite să se constate că aceste persoane trebuie considerate ca formând un anumit grup social.

Articolul 10 alineatul (1) din directivă, care definește ceea ce constituie un anumit grup social în privința căruia apartenența poate determina o temere reală de a fi persecutat, impune, în particular, îndeplinirea a două condiții cumulative. Pe de o parte, membrii săi împărtășesc o caracteristică înnăscută sau o istorie comună ce nu poate fi modificată ori o caracteristică sau o credință atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta. Pe de altă parte, respectivul grup are o identitate proprie în țara în cauză întrucât este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare.

În ceea ce privește prima dintre condițiile menționate, este cert că orientarea sexuală a unei persoane constituie o caracteristică atât de fundamentală pentru identitatea sa încât nu ar trebui să i se ceară să renunțe la aceasta. Interpretarea amintită este confirmată de articolul 10 alineatul (1) litera (d) al doilea paragraf din Directiva 2004/83, din care reiese că, în funcție de condițiile predominante din țara de origine, un grup social specific poate fi un grup al cărui membri au drept caracteristică comună orientarea sexuală. A doua condiție presupune că, în țara de origine în cauză, grupul al cărui membri împărtășesc aceeași orientare sexuală are identitate proprie întrucât este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare. (a se vedea punctele 44-47 și 49 și dispozitiv 2).

2. Articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate coroborat cu articolul 9 alineatul (2) litera (c) din aceasta trebuie interpretat în sensul că simpla incriminare a actelor de homosexualitate nu constituie, în sine, un act de persecuție. În schimb, o pedeapsă privativă de libertate prin care sunt sancționate acte de homosexualitate și care este aplicată în mod efectiv în țara de origine care a adoptat o astfel de legislație trebuie considerată o sancțiune disproporționată sau discriminatorie și constituie, așadar, un act de persecuție.

Atunci când un solicitant de azil invocă existența în țara sa de origine a unei legislații care incriminează actele de homosexualitate, revine autorităților naționale sarcina de a efectua, în cadrul evaluărilor faptelor și circumstanțelor în temeiul articolului 4 din Directiva 2004/83, o examinare a tuturor faptelor relevante privind țara de origine, inclusiv a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale țării de origine și a modului lor de aplicare, astfel cum prevede articolul 4 alineatul (3) litera (a) din directivă. În cadrul acestei examinări, autorităților menționate le revine sarcina, printre altele, de a stabili dacă pedeapsa privativă de libertate prevăzută de o astfel de legislație este aplicată în practică în țara de origine a solicitantului. Acestea sunt elementele în lumina cărora autorităților naționale le revine sarcina de a decide dacă este necesar să se considere că, în mod efectiv, este fondată temerea solicitantului că, odată întors în țara lui de origine, va fi persecutat. (a se vedea punctele 58-61 și dispozitiv 2)

3. Articolul 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate coroborat cu articolul 2 litera (c) din aceasta trebuie interpretat în sensul că numai actele de homosexualitate considerate delict în conformitate cu legislația internă a statelor membre sunt excluse din domeniul său de aplicare. La momentul evaluării unei cereri având ca obiect obținerea statutului de refugiat, autoritățile competente nu pot pretinde în mod rezonabil solicitantului de azil ca, pentru a evita riscul de persecuție, să își ascundă homosexualitatea în țara sa de origine sau să se arate rezervat în exprimarea orientării sale sexuale.

⁽³³⁾ CJUE, sumarul Hotărârii din 7 noiembrie 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel împotriva X și Y și Z împotriva Minister voor Immigratie en Asiel*, cauzele conexate C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720; hotărârea integrală este disponibilă la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=144215&doclang=RO>.

În această privință, faptul de a impune membrilor unui grup social cu aceeași orientare sexuală să își ascundă această orientare este contrar recunoașterii înseși a unei caracteristici atât de fundamentale pentru identitate încât nu ar trebui ca persoanelor interesate să li se ceară să renunțe la aceasta. În consecință, persoanei interesate va trebui să i se acorde statutul de refugiat conform articolului 13 din directivă în cazul în care se dovedește că, odată întoarsă în țara sa de origine, din cauza homosexualității sale, va fi expusă unui risc real de persecuție în sensul articolului 9 alineatul (1) din directivă. Faptul că aceasta ar putea evita riscul printr-o atitudine mai rezervată în exprimarea orientării sale sexuale decât a unei persoane heterosexuale nu trebuie luat în considerare în această privință. (a se vedea punctele 70, 75 și 76 și dispozitiv 3)”

Sumarul Hotărârii CJUE în cauza *F împotriva Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal* (extrase) ⁽³⁴⁾

„1. Trebuie subliniat că declarațiile unui solicitant de protecție internațională cu privire la orientarea sa sexuală nu constituie, luându-se în considerare contextul particular în care se înscriu cererile de protecție internațională, decât punctul de plecare al procesului de evaluare a faptelor și a circumstanțelor prevăzut la articolul 4 din Directiva 2011/95 (a se vedea prin analogie Hotărârea din 2 decembrie 2014, *A și alții*, C-148/13-C-150/13, EU:C:2014:2406, punctul 49). În consecință, deși este în sarcina solicitantului de protecție internațională să identifice această orientare, care constituie un element care ține de sfera sa personală, cererile de protecție internațională motivate de o temere de persecuție din cauza respectivei orientări, la fel ca cererile întemeiate pe alte motive de persecuție, pot face obiectul procesului de evaluare prevăzut la articolul 4 din această directivă (a se vedea prin analogie Hotărârea din 2 decembrie 2014, *A și alții*, C-148/13-C-150/13, EU:C:2014:2406, punctul 52). (a se vedea punctele 28 și 29)

2. În această privință, trebuie amintit că orientarea sexuală constituie o caracteristică ce poate stabili apartenența unui solicitant la un anumit grup social în sensul articolului 2 litera (d) din Directiva 2011/95, atunci când grupul de persoane ai cărui membri împărtășesc aceeași orientare sexuală este perceput ca fiind diferit de societatea înconjurătoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *X și alții*, C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctele 46 și 47), astfel cum confirmă, de altfel, articolul 10 alineatul (1) litera (d) din această directivă. Cu toate acestea, din articolul 10 alineatul (2) din directiva menționată rezultă că, atunci când statele membre evaluează dacă un solicitant este îndreptățit să se teamă că va fi persecutat, este indiferent dacă el posedă efectiv caracteristica legată de apartenența la un anumit grup social care stă la originea persecuției, atât timp cât o astfel de caracteristică îi este atribuită de agentul de persecuție.

Prin urmare, pentru a se pronunța cu privire la o cerere de protecție internațională întemeiată pe o temere de persecuție pe motive de orientare sexuală, nu este întotdeauna necesar să se evalueze credibilitatea orientării sexuale a solicitantului în cadrul aprecierii faptelor și a circumstanțelor, prevăzută la articolul 4 din directiva menționată.

(a se vedea punctele 30-32)”

⁽³⁴⁾ CJUE, sumarul Hotărârii din 25 ianuarie 2018, *F împotriva Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, C-473/16, EU:C:2018:36; hotărârea integrală este disponibilă la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=198766&text=&dir=&doclang=RO&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=0&cid=994278>

Sumarul Hotărârii CJUE în cauza *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova și Rauf Emin Ogla Ahmedbekov împotriva Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite* (extrase) ⁽³⁵⁾

„[...]”

5. Participarea solicitantului de protecție internațională la introducerea unei acțiuni împotriva țării sale de origine la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate în principiu să fie considerată, în cadrul evaluării motivelor de persecuție, prevăzută la articolul 10 din Directiva 2011/95, ca dovedind apartenența acestui solicitant la un „anumit grup social”, în sensul alineatului (1) litera (d) al acestui articol, ci trebuie considerată ca fiind un motiv de persecuție în temeiul „opiniilor politice”, în sensul alineatului (1) litera (e) al articolului menționat, dacă există motive întemeiate de a se teme că participarea la introducerea acestei acțiuni este percepută de țara respectivă ca un act de dizidență politică împotriva căruia aceasta ar putea preconiza exercitarea de represalii.

În această privință, este necesar să se arate că articolul 10 alineatul (1) din Directiva 2011/95 trebuie coroborat cu alineatul (2) al aceluiași articol. Potrivit acestui alineat (2), atunci când se evaluează dacă un solicitant este îndreptățit să se teamă că va fi persecutat, este indiferent dacă posedă efectiv caracteristica legată de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice care stau la originea persecuției, atât timp cât o astfel de caracteristică îi este atribuită de agentul de persecuție.

Prin urmare, independent de aspectul dacă participarea unui resortisant al Azerbaidjanului la introducerea unei acțiuni împotriva acestei țări la Curtea Europeană a Drepturilor Omului pentru a se constata o încălcare a libertăților fundamentale de către regimul care se află la putere traduce o «opinie politică» din partea acestui resortisant, trebuie să se examineze, în cadrul evaluării motivelor de persecuție invocate în cererea de protecție internațională depusă de resortisantul menționat, dacă există motive întemeiate de a se teme că participarea menționată este percepută de regimul menționat ca un act de dizidență politică împotriva căruia acesta ar putea preconiza exercitarea unor represalii. Atunci când există motive întemeiate de a se teme că aceasta este situația, trebuie să se concluzioneze că solicitantul suferă o amenințare gravă și dovedită de persecuție ca urmare a exprimării de către acesta a opiniilor sale cu privire la politicile și la metodele țării sale de origine. Astfel cum rezultă din chiar modul de redactare a articolului 10 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2011/95, noțiunea «opinii politice» care figurează în această dispoziție include o asemenea situație.

În schimb, grupul de persoane din care face eventual parte solicitantul de protecție internațională atunci când participă la introducerea unei acțiuni la Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu poate în principiu să fie calificat drept «grup social» în sensul articolului 10 alineatul (1) litera (d) din Directiva 2011/95. Astfel, pentru ca existența unui «grup social», în sensul acestei dispoziții, să poată fi constatată, trebuie îndeplinite două condiții cumulative. Pe de o parte, membrii grupului trebuie să împărtășească o «caracteristică innăscută» sau o «istorie comună ce nu poate fi modificată» sau o caracteristică sau o credință «atât de fundamentală pentru identitate sau conștiință încât nu ar trebui să i se ceară unei persoane să renunțe la aceasta». Pe de altă parte, respectivul grup trebuie să aibă o identitate proprie în țara terță în cauză, fiind perceput ca «diferit» de societatea înconjurătoare (Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *X și alții*, C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720, punctul 45).

(a se vedea punctele 85-90 și dispozitiv 5)

[...]”

⁽³⁵⁾ CJUE, sumarul Hotărârii din 4 octombrie 2018, *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova și Rauf Emin Ogla Ahmedbekov împotriva Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, cauza C-652/16, EU:C:2018:801; hotărârea integrală este disponibilă la adresa: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=206429&text=&dir=&doclang=RO&part=1&occ=first&mode=DOC&pageIndex=0&cid=996731>.

Referințe

Prezenta secțiune cuprinde trimiteri la legislație, la jurisprudența relevantă și la resurse suplimentare.

- Utilizați spațiile lăsate libere pentru a adăuga legislația și jurisprudența națională.

Referințe juridice

Această imagine de ansamblu asupra referințelor juridice și a jurisprudenței nu își propune să fie un instrument de referință exhaustiv, ci doar să ofere o direcție practică responsabilului de caz făcând trimitere la cele mai relevante dispoziții.

Referințe juridice		Articol relevant
Convenția privind statutul refugiaților	Definiția termenului „refugiat”	Articolul 1
Directiva privind condițiile pentru protecția internațională (Directiva 2011/95/UE)	Acte de persecuție Motivele persecuției	Considerentul 28 Considerentul 30 Articolul 9 Articolul 10
Directiva privind combaterea traficului de persoane (Directiva 2011/36/UE privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia)	Infrațiuni privind traficul de persoane	Articolul 2
Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap	Scopul convenției	Articolul 1

Legislație națională
<i>A se completa de către statul membru</i>

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene

- CJUE, Hotărârea din 7 noiembrie 2013, *Minister voor Immigratie en Asiel împotriva X și Y și Z împotriva Minister voor Immigratie en Asiel*, cauzele conexate C-199/12-C-201/12, EU:C:2013:720
- CJUE, Hotărârea din 25 ianuarie 2018, *F împotriva Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal*, cauza C-473/16, EU:C:2018:36
- CJUE, Hotărârea din 4 octombrie 2018, *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova și Rauf Emin Ogla Ahmedbekov împotriva Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*, cauza C-652/16, EU:C:2018:801

Jurisprudență națională

A se completa de către statul membru

Orientări specifice țărilor

Pentru analize și orientări comune cu privire la aplicabilitatea conceptului de apartenență la un anumit grup social în raport cu profilurile din anumite țări de origine, vezi documentele de orientare specifice țărilor publicate de EASO la adresa: <https://euaa.europa.eu/asylum-knowledge/country-guidance>.

Contactați UE

În persoană

În întreaga Uniune Europeană există sute de centre de informare Europe Direct. Puteți găsi adresa centrului cel mai apropiat de dumneavoastră la: https://european-union.europa.eu/contact-eu_ro

La telefon sau prin e-mail

Europe Direct este un serviciu care vă oferă răspunsuri la întrebările privind Uniunea Europeană. Puteți accesa acest serviciu:

- apelând numărul gratuit 00 800 6 7 8 9 10 11 (unii operatori pot să taxeze aceste apeluri);
- apelând numărul standard: +32 22999696; sau
- prin e-mail, la: https://european-union.europa.eu/contact-eu_ro

Găsiți informații despre UE

Online

Informații despre Uniunea Europeană în toate limbile oficiale ale UE sunt disponibile pe site-ul Europa, la: https://european-union.europa.eu/index_ro

Publicații ale UE

Puteți descărca sau comanda publicații ale UE gratuite și contra cost la adresa: <https://op.europa.eu/ro/publications>. Mai multe exemplare ale publicațiilor gratuite pot fi obținute contactând Europe Direct sau centrul dumneavoastră local de informare (vezi https://european-union.europa.eu/contact-eu_ro).

Legislația UE și documente conexe

Pentru accesul la informații juridice din UE, inclusiv la ansamblul legislației UE începând din 1952 în toate versiunile lingvistice oficiale, accesați site-ul EUR-Lex, la: <http://eur-lex.europa.eu>

Datele deschise ale UE

Portalul de date deschise al UE (<https://data.europa.eu/ro>) oferă acces la seturi de date din UE. Datele pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale.

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene